

— Vă duc prea repede? întrebă Aziz, căci ea se oprise, cu o expresie de îndoială pe chip.

Descoperirea venise atât de brusc, încât se simțea ca un alpinist căruia i se rupsesse frânghia. Să nu-l iubești pe omul cu care te vei căsători! Să nu-ți dai seama decât acum! Nici măcar să nu-ți fi pus întrebarea până în această clipă! Iată un alt subiect de gândire. Mai mult supărată decât îngrozită, rămase nemișcată, cu ochii ațintiți asupra stâncii scânteietoare. Există stimă între ei și-o atracție animalică în amurg, dar lipsea emoția care să le lege. Oare trebuia să rupă logodna? Înclina să spună că nu; ar fi produs atâta necaz celorlalți! Pe lângă asta, nu era convinsă că dragostea e absolut necesară unei căsătorii armonioase. Dacă dragostea e totul, atunci puține căsătorii ar supraviețui lunii de miere.

— Nu, e în regulă, mulțumesc! răspunse ea și, stăpânindu-și bine emoția, continuă urcușul, deși se simțea puțin descumpănită.

Aziz o ținea de mână, iar călăuza luneca pe suprafața pietrelor ca o șopârlă și alerga înapoi și încolo, ca și cum ar fi dispus de un centru de gravitație personal.

— Ești căsătorit, doctore Aziz? întrebă ea, oprindu-se din nou, încruntată.

— Da, desigur, veniți odată la noi să o cunoașteți pe soția mea. Simțea că e mai frumos să-și învie pentru o clipă soția.

— Mulțumesc! făcu ea absentă.

— Deocamdată nu e în Chandrapore.

— Și aveți copii?

— Da, desigur, trei, răspunse el cu mai multă tărie în glas.

— Îți sunt o mare bucurie?

— Da, bineînțeles, îi ador, răsese el.

— Îmi închipui.

Ce tip frumos de oriental era, și fără îndoială că și nevasta și copiii lui erau frumoși, căci oamenii capătă de obicei ceea ce au deja. În admirația ei nu intra nici un fel de emoție personală, căci sângele Adelei nu o îndemna spre nici o rătăcire, dar bănuia că omul acesta ar putea atrage femei din rasa și clasa lui socială, și regretă că nici ea, nici Ronny nu aveau calități fizice deosebite.

În relațiile dintre oameni are importanță frumusețea: un păr des, o piele frumoasă. Probabil că bărbatul acesta avea mai multe neveste; mahomedanii întotdeauna țin să aibă patru, după cum spunea doamna Turton. Neavând pe altcineva cu care să vorbească pe stânca aceea pustie, lăasă să curgă subiectul căsătoriei și întreabă, în felul ei cinstit, politicos, cercetător:

— Dumneata ai o soție sau mai multe?

Întrebarea îl șocă pe Aziz. Ea puna la îndoială o nouă convingere a comunității lui, și asupra noilor convingeri oamenii sunt mai sensibili decât asupra celor vechi. Dacă l-ar fi spus: „Te închini la un Dumnezeu sau la mai mulți?“ nu l-ar fi întrebat. Dar să întrebi pe un indian musulman cultivat câte neveste are e îngrozitor, oribil! Nu știa cum să-și ascundă tulburarea.

— Una, doar una, în cazul meu, bolborosi el, și-și retrase mâna care o ținea pe a ei.

La capătul cărării se afla un grup de peșteri, și zicându-și în sinea lui: „Dracu' să-i ia pe englezi, chiar și pe cei mai buni dintre ei!“, se afundă într-una dintre ele ca să se calmeze. Ea îl urmă fără grabă, fără să-și dea seama că spusese un lucru nepotrivit și, cum nu-l văzu, intră și ea într-altă peșteră, spunându-și în treacăt: „Mă plictisește excursia asta“, și întrebându-se în același timp cum avea să fie căsătoria ei.

Capitolul XVI

Aziz rămase în peșteră cam un minut și își aprinse o țigară, ca să-i poată spune la ieșire: „M-am repezit aici ca să nu-mi stingă vântul chibritul“ sau altceva de genul ăsta. Când se întoarse, găsi călăuza stând singură, cu capul aplecat într-o parte. Auzise un zgomot, zicea, și apoi Aziz îl auzi și el: era zgomotul unui automobil. Se aflau acum pe latura exterioară a colinei Kawa Dol, și cățărându-se încă vreo douăzeci de metri, putură vedea întreaga câmpie. O mașină se apropia de regiunea dealurilor pe

șoseaua dinspre Chandrapore. Dar nu o vedeau bine, pentru că bastionul acela stâncos se rotunjea spre vârf, astfel încât baza lui era aproape invizibilă și mașina dispăru când se apropie. Fără îndoială că avea să se oprească chiar sub ei, în locul unde drumul pentru căruțe devenea o cărare, iar elefantul se îndreptase pieziș spre dealuri. Fugi înapoi să-i împărtășească curioasa veste domnișoarei Qusted. Călăuza îl informă că dumneai intrase într-o peșteră.

— Care peșteră?

Arătă cu un gest vag către întregul grup.

— Trebuia să n-o pierzi din ochi, asta era datoria ta, îi spuse Aziz sever. Aici sunt cel puțin douăsprezece peșteri. De unde să știi în care se află invitata mea? Care e peștera din care am ieșit eu?

Același gest vag. Și Aziz, uitându-se din nou într-acolo, nu mai era sigur nici el că se întorsese la aceleași văgăuni de unde pornise. Peșteri se iveau pretutindeni. Acolo părea a fi locul lor de prăsilă, iar orificiile erau întotdeauna de aceeași mărime. Gândi: „Doamne sfinte, s-a pierdut domnișoara Qusted!“, apoi se stăpâni și începu să o caute cu mai mult calm.

— Strigă! porunci el.

După ce strigară amândoi un timp, călăuza îi spuse că e inutil să mai continue, fiindcă o peșteră Marabar nu poate auzi alt sunet decât cel propriu. Aziz își șterse fața, și sudoarea începu să i se prelingă pe sub haine. Locul acela te pune în mare încurcătură; avea oarecum forma unei terase, dar semăna și cu un labirint, și era plin de jgheaburi care duceau înapoi și încolo ca niște dâre de șerpi. Încercă să intre în fiecare văgăună, dar nu mai știa de unde pornise. Peșterile se deschideau unele în spatele altora sau se adunau câte două, ca la taifas, iar câteva se aflau la gura unei prăpăstii.

— Vino înapoi! îl chemă el cu voce blândă, și când ghidul se apropie, îl plesni peste obraz, drept pedeapsă.

Omul o rupse la fugă și el rămase singur. Își spuse: „Asta e sfârșitul carierei mele, Invitata mea s-a pierdut“. Dar apoi descoperi explicația simplă și cuprinzătoare a misterului.

Domnișoara Quested nu se pierduse. Se dusese să se întâlnească cu oamenii din mașină, prieteni de-ai ei, fără îndoială, poate cu domnul Heaslop. O văzu deodată în depărtare, o zări doar o clipă, dar cu siguranță era ea, încadrată de stânci și vorbind cu o altă doamnă. Se simțea atât de ușurat, încât nu-i mai părea că ea se purtase cam straniu. Obișnuit cu bruștele schimbări ale planului inițial, își închipuia că invitata lui coborâse în fugă dealul, impulsiv, în speranța de a fi luată în mașină. Porni singur înapoi spre tabără și aproape imediat văzu ceva ce l-ar fi neliniștit foarte mult cu o clipă înainte: binoclul domnișoarei Quested. Zăcea pe jos la marginea unei peșteri, cam la jumătatea drumului prin tunelul de acces. Încercă să-l atârne pe umăr, dar cureaua de piele se rupsesse, așa că-l băgă în buzunar. După ce mai facu câțiva pași, îi veni în minte că poate ea mai scăpase și altceva din mână, așa că se întoarse să cerceteze încă o dată locul. Dar se lovi de aceeași dificultate: nu mai putea identifica peștera. Jos, în câmpie, auzi mașina care pornea, totuși nu reuși s-o mai vadă. Așa că hotărî să coboare iute către doamna Moore pe colina ce se sfârșea în vale și aici avu mai mult noroc: curând, zări formele colorate și învălmășeala micii lui tabere, iar în mijlocul ei văzu pălăria unui englez, și de sub ea, ce bucurie!, îi zâmbea nu domnul Heaslop, ci Fielding.

— Fielding! Ce mult mă bucur să te văd! strigă el, renunțând pentru prima oară la apelativul „domnule“.

Și prietenul său alergă să-l întâmpine, drăguț și vesel, fără nici un fel de rigiditate, copleșindu-l cu explicații și scuze pentru întârzierea din gară. Fielding venise cu o mașină de curând sosită: a domnișoarei Derek; cealaltă doamnă pe care o văzuse el era domnișoara Derek. Se puseră pe vorbă și toți servitorii își părăsiră treaba să asculte.

Admirabilă domnișoara Derek! Îl întâlnise pe Fielding din întâmplare la poștă și-l întrebă: „De ce nu te-ai dus la Marabar?“. Află cum a pierdut trenul și se oferise imediat să-l ducă cu mașina într-acolo. Iată o altă englezoaică cumsecade. Unde era acum? O lăsase în mașină cu șoferul, până când avea să descopere el tabăra. Mașina nu putea urca până acolo, bineînțeles că nu;

sute de oameni ar fi trebuit să coboare să o escorteze pe domnișoara Derek și să-i arate drumul. Chiar elefantul în persoană...

— Aziz, îmi dai ceva de băut?

— Bineînțeles că nu, zise și se repezi să-i aducă un pahar.

— Domnule Fielding! exclamă doamna Moore, din petecul ei de umbră. Nu schimbaseră încă nici o vorbă, pentru că sosirea lui coincisese cu torentul care coborâse de pe deal.

— Încă o dată, bună dimineața! strigă el, mulțumit să vadă că totul era în ordine.

— Domnule Fielding, n-ați văzut-o pe domnișoara Qusted?

— Dar de abia am sosit. Unde e?

— Nu știu.

— Aziz! Unde ai lăsat-o pe domnișoara Qusted?

Aziz, care se întorcea cu un pahar plin în mână, trebui să se gândească o clipă. Inima lui era plină de o fericire nouă. Picnicul, care începuse cu câteva întâmplări neplăcute, îi depășea acum cele mai îndrăznețe visuri; nu numai că venise Fielding, dar adusesse și un oaspete neinvitat.

— Ah, e bine, îi asigură el, a coborât să o vadă pe domnișoara Derek. Ei, noroc! *Cin-cin!*

— Noroc, dar refuz să spun *cin-cin*, râse Fielding, care detesta expresia. Să bem pentru India!

— Noroc, și trăiască Anglia!

Șoferul domnișoarei Derek opri procesiunea care pornise să o escorteze pe stăpâna lui în sus pe deal și-i informă că aceasta o luase înapoi spre Chandrapore împreună cu cealaltă domnișoară; îl trimiseseră pe el să anunțe asta. Stăpâna conducea mașina.

— Ah, da, era de așteptat, fu de părere Aziz. Știam că se vor duce să facă o plimbare.

— La Chandrapore? Omul ăsta nu știe ce spune! exclamă Fielding.

— Nu? De ce?

Era dezamăgit, dar se prefăcea că nu-i pasă; fără îndoială că cele două tinere erau prietene bune. Ar fi preferat să le ofere o gustare tuturor, dar musafirii trebuie să facă ce vor ei, altfel devin prizonieri. Plecă vesel să inspecteze *porridge*-ul și gheața.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Fielding, care simțise imediat că ceva nu e în regulă. Tot drumul până acolo domnișoara Derek sporovăise despre picnic, zicând că e o plăcere neașteptată și că preferă indienii care nu o invită la reuniunile lor celor care o invitau.

Doamna Moore ședea în șezlongul ei, legănând un picior, și părea morocănoasă și prostită. Zise:

— Domnișoara Derek e foarte neplăcută și fără astâmpăr. Întotdeauna e grăbită, întotdeauna vrea ceva nou; e gata să facă orice pe lume, în afară de a se întoarce la doamna aceea indiană care îi plătește un salariu.

Fielding, care nu o antipatiza pe domnișoara Derek, răspunse:

— Când m-am despărțit de ea nu părea grăbită. Nici nu era vorba să se întoarcă la Chandrapore. Am impresia că domnișoara Qusted a fost cea grăbită.

— Adela? Niciodată în viața ei nu s-a grăbit, răspunse prompt bătrâna doamnă.

— Vă spun că se va dovedi că a fost dorința domnișoarei Qusted, de fapt știu că așa a fost, insistă profesorul.

Era supărat, mai ales pe sine însuși. Începuse ziua pierzând trenul – un păcat de care nu se făcuse niciodată vinovat –, și acum, când ajunsese aici, încurcase iar planurile lui Aziz. Voia să împartă vina cu cineva și se încruntă la doamna Moore cu un aer profesoral.

— Aziz e un băiat admirabil, o anunță el.

— Știu, răspunse ea cu un căscat.

— Și-a dat neconținut osteneala să facă din această excursie un eveniment plăcut.

Se cunoșteau foarte puțin și se simțeau jenați de faptul de a se găsi acolo, reuniți sub auspiciile unui indian. Problema rasială poate lua forme subtile. În cazul lor, ea provocase un fel de gelozie, o bănuială reciprocă. El încerca să-i stimuleze entuziasmul, ea abia scotea un cuvânt. Aziz îi chemă la masă.

— E foarte natural ce s-a întâmplat cu domnișoara Qusted, observă el, căci frământase puțin întâmplarea în minte, pentru a-i elimina aspectul grosolan. Călăuza noastră tocmai ne explica